Rozhodnutí pléna Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 1959, sp. zn. Pls 4/59, ECLI:CZ:NS:1959:PLS.4.1959.1

Číslo: 36/1959

Právní věta:

Směrnice pléna Nejvyššího soudu o předběžném projednání obžaloby.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 24.11.1959

Spisová značka: Pls 4/59

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Směrnice

Hesla: Beztrestnost, Čin malého významu, Došetření, Důkaz, Kárné (disciplinární) provinění, Národní výbor, Obhájce, Obžaloba, Opilství, Posouzení právní, Postoupení věci, Předběžné projednání obžaloby, Přestupek, Prokurátor, Řádný život pracujícího člověka, Socialistické soužití, Svědectví, Svědek, Trest, Trestní stíhání, Vazba, Vrácení věci prokurátovi k došetření, Zastavení trestního stíhání, Znalec, Znalecký posudek

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Celostátní konference KSČ z r. 1956 stanovila konkrétní opatření pro upevnění socialistické zákonnosti v činnosti orgánů bezpečnosti, prokuratury a justice. Jedenáctý sjezd KSČ v r. 1958 zvláště zdůraznil, že v období dovršení výstavby socialismu stále více vystupuje do popředí hospodářsko-organizátorská a kulturně výchovná funkce našeho státu. Řada dalších stranických dokumentů blíže rozvedla tuto linii zejména v tom směru, že uložil státním orgánům činným v trestním řízení, aby důsledně dbaly zásady, že nesmí být před soud stavěni občané, u nichž podezření z trestného činu není náležitě odůvodněno, a aby nebyli před soud stavěni pro činy malé nebezpečnosti pro společnost pracující, jichž převýchovy je možno dosáhnout působením veřejnosti.

Výsledky dosažené při budování socialismu umožňují a zároveň předpokládají zvyšování přímé účasti pracujících, sdružených ve společenských organizacích na řízení státu. Proto některé úkoly plněné dosud státními orgány přecházejí na společenské organizace. Soustavné prohlubování socialistického demokratismu ovlivňuje významnou měrou i formy boje proti porušování socialistické zákonnosti. Významnou formou tohoto boje je výchovné působení společenských organizací a kolektivů pracujících na pachatele, kteří se dopustili trestných činů nebo přestupků malé nebezpečnosti pro

společnost. Při zdůraznění úlohy společenských organizací nelze nikterak podceňovat úlohu státních orgánů oři postihování trestné činnosti, která vzhledem k povaze činu nebo osoby pachatele vyžaduje již soudní projednání.

K uskutečňování těchto cílů významnou měrou přispívá předběžné projednání obžaloby jako nástroj vzájemné prověrky práce orgánů činných v trestním řízení.

Předběžné projednání obžaloby vytváří záruky, aby nebyli stavěni před soud pracující, k jejichž převýchově postačí jiné než soudní prostředky, zejména projednání před společenskými organizacemi nebo národními výbory (odborovou organizací, soudružským soudem, organizací mládeže, členskou schůzí JZD ev. shromážděném občanů organizovaných národním výborem apod.).

Při předběžném projednání obžaloby dále soud zjišťuje, zda přípravné řízení bylo provedeno podle zákona, zvláště prověřuje, zda výsledky přípravného řízení odůvodňují obžalobu, zejména, zda je věc dostatečně objasněna a zda v řízení nebyly porušeny předpisy zaručující práva obviněného na obhajobu.

Soudy však nerozvinuly v plné míře používání předběžného projednání obžaloby, takže neplní ve všech směrech úkoly, jež s ním zákonodárce spojuje.

Závažným pochybením v praxi soudů v tomto směru je, jestliže jsou stavěni před soud občané, zejména z řad pracujících, pro činy menší společenské závažnosti, ačkoliv jde o provinění, které by bylo možno vyřídit mimo soud.

Vyskytují se dosud takové případy zprošťujících rozsudků a případy odročení hlavního líčení, z nichž je zřejmé, že předběžné projednání obžaloby není důsledně využíváno v praxi soudů ani k odstranění nedostatků a vad přípravného řízení. Soudy také nevyužívají předběžného projednání obžaloby k přezkoumání důvodnosti vazby již v tomto stadiu řízení a tak nepůsobí důsledně proti neodůvodněným vazbám.

Plénum Nejv. soudu, vycházejíc z uvedených politických zásad a zjištěných nedostatků, vydává k zajištění správnosti a jednotnosti soudního rozhodování směrnici o předběžném projednání obžaloby.

I.

Při projednávání každé věci musí soud vyvodit náležitě důsledky z upevňování našeho hospodářského a státního zřízení a morálně politické jednoty lidu, které umožňuje používat stále ve větší míře výchovného působení kolektivu k převýchově občanů, kteří jednali v rozporu se zákonem.

Soudy nedoceňují dosud vždy tyto možnosti a projednávají před soudem případy, které lze vyřídit mimosoudně. K tomu dochází proto, že soudy u některých činů přeceňují jejich nebezpečnost pro společnost.

Ve všech případech, kdy jde o čin menšího významu, musí soud rozhodnout teprve zásadní otázku, zda vzhledem k nebezpečnosti činu nebo pachatele pro společnost je třeba projednat věc před soudem nebo zda bude vhodnější a účinnější její mimosoudní vyřízení. Této zásadní otázce musí soud věnovat plnou pozornost nejenom ve věcech, v nichž je předběžné projednání obžaloby obligatorní (§ 196 odst. 1 tr. ř.), nýbrž zejména i ve věcech, v nichž je předběžné projednání obžaloby fakultativní (§ 196 odst. 2 tr. ř.).

Jde zejména o případy poškozování majetku v socialistickém vlastnictví z nedbalosti, pokud nemělo za následek vážnější škodu, drobná rozkrádání, malé krádeže osobního majetku (zák. č. 24/57 Sb. § 35a, § 137a tr. zák. spr.), absencí, fluktuaci, opilství, pomluvy, výroky zakládající sice objektivně

trestný čin, avšak vplývající z politické neuvědomělosti, rvačky a ublížení na zdraví bez vážnějších škodlivých následků, výtržnosti menší závažnosti, malé dopravní nehody apod.

Při posuzování případů podnapilých řidičů, kteří byli přistiženi před jízdou nebo za jízdy a kteří nezpůsobili následkem své podnapilosti poškození zdraví nebo majetku, je nutno přihlížet ke všem okolnostem případu, zejména ke stupni podnapilosti, k tomu, za jakých okolností došlo k podnapilosti, zda jde o ojedinělé ohrožení silničního provozu tímto způsobem apod. V případech méně závažných je na místě, aby případ byl projednán mimosoudně a působeno k tomu, aby ochrana společnosti byla současně zajišťována odnětím řidičského oprávnění. Na straně druhé nelze přehlížet, že podnapilost řidičů je často příčinou dopravních nehod a proto v případech závažnějších, zejména v případech, kdy jednání podnapilého řidiče dosahuje stupně obecného ohrožení, je nutné soudní projednání věci.

Stupeň nebezpečnosti takových trestných činů nebo přestupků je dán nejen jejich povahou, způsobem provedení, mírou zavinění, následky a ostatními okolnostmi, za nichž byl čin spáchán, ale zejména i osobu pachatele. Proto jedním z nejvýznamnějších předpokladů správného posouzení nebezpečnosti činu pro společnost je všestranné zhodnocení osoby pachatele z třídních hledisek. Nebezpečnost činu pro společnost podstatně snižuje, jestliže pachatel nahradil způsobenou škodu a upřímně svého činu lituje, jestliže jde o pachatele, jehož dosavadní způsob života, zejména jeho chování na pracovišti, ve styku se spolu spoluobčany, chování v rodině, poměr k budování socialistického společenského řádu apod., dávají předpoklady, že je možno dosáhnout jeho převýchovy působením v kolektivu spolupracovníků nebo spoluobčanů, a že pachatel je ochoten takovému výchovnému působení se podrobit.

Při hodnocení nebezpečnosti činu pro společnost se zřetelem k osobě pachatele musí soudy mít na paměti, že je nutné přísně posuzovat trestné činy pachatelů z řad třídních nepřátel, v nichž se projevuje jejich nepřátelství vůči lidově demokratickému zřízení a protispolečenských živlů. Trestné činy takových pachatelů je nutno projednávat před soudem, i když jsou samy o sobě neméně významné.

Okolnosti významné pro posouzení osoby pachatele musí být zjištěny již v přípravném řízení. Jestliže však soud má přesto pochybnosti, zda jde o čin nepatrné nebezpečnosti pro společnost nebo potřebuje-li ověřit jiné okolnosti rozhodné pro posouzení, zda má být věc projednána mimosoudně, opatří si předseda senátu zpravidla před projednáním obžaloby potřebná vysvětlení (§ 198 odst. 2 tr. ř.). Významné poznatky v tomto směru mu poskytne zejména osobní projednání věci se společenskou organizací v tom směru, jaké výsledky je možno očekávat od výchovného působení kolektivu pracujících na pachatele. Podle okolností případu doporučí, aby ještě před projednáním obžaloby došlo k projednání věci společenskou organizací. V mnohých případech projednání věci v kolektivu pracujících a opatření společenské organizace zaměřená k převýchově pachatele umožní, aby soud upustil od projednání věci před soudem a řízení zastavil. Takové projednání za účasti veřejnosti je nejúčinnější metodou boje proti porušování zákona a je povinností soudů, aby využívaly morální síly veřejného mínění. Předseda senátu a soudci z lidu ze závodu poskytnou společenské organizaci všestrannou pomoc, aby projednání věci bylo úspěšné a případně se tohoto projednání zúčastní. Předseda senátu přitom získá poznatky, které pak usnadní konečné rozhodnutí soudu při předběžném projednání obžaloby, při posuzování otázky bezpečnosti činu pro společnost z hlediska osoby pachatele.

Je třeba, aby soudy s plnou vážností přihlížely při svém rozhodování o přijetí obžaloby k doporučení orgánů společenských organizací, v nichž přejímají tyto orgány na sebe záruku za převýchovu pachatele (což platí obdobně i při stanovení trestu v případě soudního projednání věci).

Dojde-li soud při předběžném projednání obžaloby k závěru, že věc je nutno vyřídit mimosoudně,

anebo byla-li již mimosoudně vyřízena, jsou z hlediska zákona možné dva způsoby rozhodnutí: zastavení trestního stíhání z důvodů § 192 odst. 2 písm. a) tr. ř. nebo postoupení věci jinému orgánu oprávněnému ke stíhání z důvodu § 194 tr. ř.

Jde-li o trestný čin nebo přestupek, jehož nebezpečnost pro společnost je nepatrná, je soud povinen důsledně využívat možnost zastavení tr .stíhání podle § 192 odst. 2 písm. a) tr. ř. V řadě případů takové rozhodnutí bude možné jen za toho předpokladu, že příslušná společenská organizace již uskutečnila projednání provinění pachatele před kolektivem spolupracovníků nebo spoluobčanů, nebo že se k takovému projednání zavázala.

Postup soudu podle § 199 odst. 2 tr. ř. samozřejmě předpokládá, že soud vyloučil možnost zastavení trestního stíhání podle některého důvodu uvedeného v § 192 odst. 1 § [199 odst. 1 písm. c)] tr. ř. zejména proto, že provinění není s ohledem na stupeň nebezpečnosti pro společnost ani trestným činem ani přestupkem. I při zastavení z tohoto důvodu dá soud podnět k projednání věci příslušnou společenskou organizací nebo ke kázeňskému vyřízení u příslušníků ozbrojených sil, jeví-li se to účelným.

Soud postoupí věc jinému orgánu oprávněnému ke stíhání pachatele (§ 199 odst. 2, § 194 tr. ř.) jen u přestupků a jde-li o čin, který lze vyřídit kázeňsky. Jedná-li se o přestupek rozkrádání nebo poškozování majetku v socialistickém vlastnictví, jehož se dopustil obviněný v podniku, úřadu, ústavu nebo organizace socialistického sektoru, kde je zaměstnán, postoupí soud věc kárnému orgánu podle zák. č 24/1957 Sb. za podmínek v tomto zákoně uvedených. Za tím účelem si proto musí soud zjistit ještě před předběžným projednáváním obžaloby, jsou-li dány podmínky pro stíhání obviněného podle zákona č. 24/1957 Sb., zejména podmínky uvedené v § 2 cit. zák.

Stíhání jiných přestupků nebo přestupků rozkrádání nebo poškozování majetku v socialistickém vlastnictví, nelze-li postoupit věc orgánu podle zák. č. 24/1957 Sb. a nejedná-li se o závažný přestupek, který má být projednán výjimečně soudem, postoupí soud orgánu národního výboru nebo jinému oránu oprávněnému ke stíhání přestupků.

Soud není povinen před svým rozhodnutím o postoupení věci zkoumat otázku, zda podezření z přestupku je dostatečně zdůvodněno (194 tr. ř.).

Je nesprávná taková praxe, kdy soudy přijímají obžaloby vznesené pro přestupek, ačkoliv je zřejmé, že jde o takový přestupek, za který je postačující trest, jaký může uložit orgány národního výboru nebo jiný orgán oprávněný ke stíhání tohoto přestupku.

Otázka mimosoudního vyřízení věci má velký význam i pro soudy vojenské, neboť značná část věcí, které jsou projednány u vojenských soudů, jsou proviněními mladých lidí z řad pracujících, která je možno vyřídit kázeňsky podle § 305 tr. ř.

Vojenské soudy musí proto v těchto případech při předběžném projednání obžaloby důsledně prověřovat, zda přijetí obžaloby a projednání věci soudem je nezbytné se zřetelem k zájmům upevňování kázně a bojeschopnosti v ozbrojených silách, nebo zda nebude tohoto cíle dosaženo účinněji výchovným působením kázeňského trestu a zda proto nebude namístě věc postoupit k takovému potrestání z důvodů § 194 tr. ř., nebo zastavit podle § 199 odst. 2, § 192 odst. 2 tr. ř. a dát podnět ke kázeňskému vyřízení. Také vojenský soud před postoupením věci zjistí náležitým způsobem, zda jsou dány všechny podmínky pro kázeňské vyřízení trestného činu.

Větší možnosti výchovného působení na pachatele poskytuje projednání věci společenskou organizací, než projednání před trestní komisí národních výborů, pokud jedná bez účasti veřejnosti. Soud při svém rozhodování o tom, zda trestní stíhání zastavit nebo postoupit k dalšímu řízení

příslušnému národnímu výboru musí přihlížet i k tomu, které rozhodnutí soudu umožní ve větší míře uplatnit výchovné působení veřejnosti na pachatele.

Rozhodl-li soud o zastavení trestního stíhání, je vyloučeno, aby byl pachatel pro týž skutek stíhán a trestán podle trestního zákona nebo podle trestního zákona správního (res iudicata), ledaže by byla povolena obnova trestního řízení. To ovšem nebrání tomu, aby se věcí zabývaly společenské organizace, v ozbrojených silách náčelníci podle kázeňského řádu i vojenské kolektivy apod.

Uskutečňovat požadavek, aby projednávání věci menší nebezpečnosti činu pro společnost bylo přeneseno na společenské organizcace a bylo tak ve větší míře využíváno výchovného působení kolektivu k převýchově občanů, mohou soudy jedině tehdy, jestliže soudci a soudci z lidu budou bojovat proti porušování zákona v těsném spojení se společenskými organizacemi a jestliže budou posilovat všemi prostředky výchovné působení veřejnosti na porušovatele zákona.

V úsilí o zvýšení úlohy veřejnosti v boji proti porušování zákona je nezbytné zajistit součinnost soudů, orgánů bezpečnosti a prokuratury.

Nelze dopustit, aby přenášení trestních věcí malé nebezpečnosti činu pro společnost na společenské organizace a úsilí o zvýšení výchovného působení kolektivu přivodilo stav, kdy by takové trestní věci nebyly projednány ani státními orgány, ani společenskými organizacemi a tak byl oslabován boj proti všem trestným činům a negativním společenským jevům vůbec.

II.

Významným politickým úkolem předběžného projednání obžaloby je vedle rozhodnutí zásadní otázky, zda má být obviněný postaven před soud či nikoliv – zvýšit záruku, že v hlavním líčení dojde k spravedlivému rozhodnutí a současně urychlit a zkvalitnit jeho průběh.

Je nutno dosáhnout toho, aby zejména vazební věci mohly být skončeny již při jednom hlavním líčení. K tomu jen nutné zajistit, aby věc již v přípravném řízení byla náležitě objasněna a učinit opatření, která zákon s předběžným projednáním spojuje (§ 204 tr. ř.).

Předběžné projednání obžaloby je první prověrkou soudu o úplnosti skutkových zjištění s účinným prostředkem k odstranění vad přípravného řízení. K odstranění těchto vad je zpravidla nutné vrácení věci prokurátoru k došetření podle § 199 odst. 1 písm. d) tr. ř.

V § 197 odst. 1 písm. d), e) tr. ř. je vymezen rozsah přezkumné povinnosti soudu při předběžném projednání obžaloby s ohledem na vady přípravného řízení a na náležité objasnění věci.

Nedostatky přípravného řízení, pro které je třeba věc vrátit prokurátoru k došetření, je nutno hodnotit ve vzájemné souvislosti se všemi okolnostmi případu.

U některých závažných nedostatků přípravného řízení se již správně ustálila praxe tak, že prokurátoru jsou vráceny věci k došetření např., jestliže obviněný neměl obhájce, ač jde o případ nutné obhajoby, prokurátor před podáním obžaloby nerozhodl o stížnosti obviněného podané proti usnesení o vznesení obvinění nebo obviněný (u mladistvých též zákonný zástupce a orgán pověřený péčí o mládež) nebyl seznámen s výsledky vyšetřování.

Z hlediska náležitého objasnění věci je vrácení věci prokurátoru správné i v případě, kde nebyly zjištěny skutečnosti naplňující zákonné znaky trestného činu, např. skutečnost, svědčící o příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a následkem, který je znakem zažalovaného trestného činu.

Důvodem k vrácení věci prokurátoru je i případ, kdy nebyla náležitě objasněna osoba pachatele,

zejména pokud jde o okolnosti rozhodné pro posouzení otázky, zda má být pachatel postaven před soud či nikoliv a pro posouzení kvalifikace trestného činu. Tento požadavek je odůvodněn také tím, že jedna z nejzávažnějších příčin pochybení při ukládání trestů pracujícím spočívá v tom, že soudy nerespektují požadavek všestranného objasnění osoby pachatele tak, jak jej vyjádřila směrnice pléna Nejvyššího soudu o ukládání trestů (Pls 2/59) jako nerozlučnou součást náležitého objasnění věci.

K tomuto objasnění patří i osvětlení motivu trestného činu a jeho příčin, aby soud mohl spravedlivě rozhodovat o vině i o trestu.

K náležitému objasnění věci patří nejen shromáždění úplného usvědčujícího materiálu, nýbrž také vždy pečlivé prověření obhajoby obviněného. Důvodem vrácení věci prokurátoru k došetření bude proto i skutečnost, že nebyla náležitě prověřena obhajoba obviněného (pokud mohla mít vliv na posouzení věci), nebo že nebylo vyhověno důvodným návrhům obhájce (zákonného zástupce nebo orgánu pověřeného péčí o mládež). Takové opomíjení obhajoby v přípravném řízení se projevuje často v tom, že obvinění uplatňují řadu skutečností teprve u hlavního líčení. Tím je porušován jeden ze základních principů našeho trestního řízení, při čemž jsou způsobovány průtahy a zvyšovány náklady trestního řízení. Je i povinností obhájců, aby působili k zjištění materiální pravdy již ve stadiu přípravného řízení.

Důvodem vrácení věci prokurátoru k došetření je i neprovedení zkoumání duševního stavu pachatele, u něhož se vyskytly v minulém životě nebo při činu samém náznaky svědčící o duševní poruše, která by mohla mít vliv na příčetnost.

Rovněž je důvodem vrácení věci prokurátoru nezjištění výše škody, za níž je obžalovaný činěn trestně odpovědným.

Naproti tomu bylo nesprávné považovat za postačující důvod vrácení věci prokurátoru např. to, že prokurátor do podání obžaloby nerozhodl o stížnosti obviněného proti uvalení vazby (soud musí stejně o vazbě sám rozhodnout a může eventuální pochybení napravit). Důvodem vrácení věci prokurátoru nejsou rovněž rozpory ve výpovědi obviněného a svědků, slyšených v přípravném řízení, pokud mohou být odstraněny jen tím, že soud tyto důkazy hodnotí na základě přímého výslechu nebo konfrontace osob u hlavního líčení.

Vrátí-li soud věc prokurátoru k došetření, uvede v usnesení, v kterých sběrech je třeba přípravné řízení doplnit a které skutečnosti je třeba objasnit, popř., které úkony je ještě třeba provést (§ 203 odst. 1 tr. ř.). Výjimku z této zásady tvoří pouze případy, kdy soud vrací věc, protože podezření, že skutek spáchal právě obžalovaný, není dostatečně odůvodněno (§ 201 tr. ř.); tu v důvodech rozhodnutí podle § 199 odst. 1 písm. d) tr. ř. odkáže na toto zákonné ustanovení a odůvodní své stanovisko.

Trestní řád ukládá soudu, aby při předběžném projednání obžaloby rozhodl také o vazbě. Podle § 205 tr. ř. rozhoduje soud o vazbě v tomto stadiu řízení vždy, tj. i tehdy, vrací-li věc prokurátoru k došetření podle § 199 odst. 1 písm. d) tr. ř. Při tom důsledně respektuje ustanovení upravující uvalení a výkon vazby, nejen z hlediska zájmů obžalovaného, ale také z toho hlediska, aby nebylo ohroženo provedení úkonů přípravného řízení, od něhož se věc rozhodnutím soudu podle § 199 odst. 1 písm. d) tr. ř. vrací.

Významná je účast prokurátora při předběžném projednání obžaloby. Proto je nutné, aby soud včas vyrozuměl prokurátora o neveřejném zasedání (§ 257 odst. 2 tr. ř.), a to tak, aby měl prokurátor k přípravě předběžného projednání obžaloby alespoň třídenní lhůtu (§ 50 odst. 2 tr. ř.).

III.

Při předběžném projednání obžaloby musí soud zkoumat, zda byly v přípravném řízení dodrženy procesní předpisy a náležitě zhodnotit všechny důkazy ve spise obsažené, aby měl bezpečný podklad pro rozhodnutí.

Uvádí-li zákon v § 198 odst. 3 tr. ř., že soud neprovádí důkazy k podstatě obvinění, neznamená to, že by byl zbaven povinnosti hodnotit důkazní materiál.

Hodnocení důkazů při předběžném projednání obžaloby nesmí ovšem vést k nahrazování hlavního líčení. Proto tam, kde po vyhodnocení důkazů dojde soud k závěru, že obviněného je nutno postavit před soud, projedná věc v hlavním líčení, v němž jsou teprve důkazy prováděny se všemi zákonem předepsanými náležitostmi (zásada bezprostřednosti, projednací atd.), jimiž zákonodárce zajišťuje, že tak závažné rozhodnutí jako rozhodnutí o vině a trestu bude odpovídat socialistické zákonnosti.

Rovněž v případech, kde nelze odstranit rozpory mezi jednotlivými důkazy vrácením věci prokurátoru k došetření, přijme soud obžalobu a nařídí hlavní líčení.

Soudy nevyužívají dostatečně možnost, kterou poskytuje předsedovi senátu ustanovení § 198 odst. 2 tr. ř. tím, že před neveřejným zasedáním o předběžném projednání obžaloby může předseda senátu k usnadnění rozhodnutí vyslechnout obžalovaného a opatřit potřebná vysvětlení.

Účel ustanovení § 198 odst. 2 tr. ř. je – jak již v jiné souvislosti bylo zdůrazněno – usnadnit všechna rozhodnutí, která zákonodárce s předběžným projednáním obžaloby v § 199 odst. 1, 2 tr. ř. spojuje.

„Potřebná vysvětlení“ se tedy dotýkají všech skutečností, které soud musí zjistit, aby mohl vyslovit rozhodnutí, která mu zákon při předběžném projednání obžaloby ukládá. Na prvém místě je tu nutno zdůraznit povinnost soudu zjistit, zda se obžalovaný dopustil jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku či nikoliv [viz např. povinnost osudu rozhodnout podle § 199 odst. 1 písm. c) tr. ř. z důvod § 192 odst. 1 písm. b) tr. ř.]; v úzké souvislosti s tím pak musí soud zjistit všechny skutečnosti významné pro rozhodnutí otázky, zda má být obžalovaný postaven před soud či nikoliv.

Potřebná vysvětlení si předseda senátu opatřuje podle potřeby nejen výslechem obžalovaného, ale i jiným způsobem, např. konzultací se znalci za účelem vysvětlení některých skutečností (účetnických, technických, lékařských apod.), projednáním věci s příslušnou společenskou organizací apod.

Opatřování potřebných vysvětlení ve smyslu § 198 odst. 2 tr. ř. však není prostředkem k odstraňování takových nedostatků přípravného řízení, které jsou důvodem k vrácení věci prokurátoru podle § 199 odst. 1 písm. d) tr. ř.